

คู่มือ

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

รองศาสตราจารย์ ดร. ณิชฐารมณี จุฑาทภัทร
รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

คำนำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต มีนโยบายมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ ความคิด ความสามารถ ทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ รวมทั้งมีคุณธรรม และจริยธรรม มหาวิทยาลัยมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพ ผู้เรียนแสวงหาความรู้ และพัฒนาความรู้ได้ด้วยตนเอง มีการฝึกและปฏิบัติในสภาพจริงของการทำงาน มีการเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนกับสังคมและการประยุกต์ใช้ มีการจัดกิจกรรมและกระบวนการให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินและสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ

คู่มือการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดทำขึ้นเพื่อให้อาจารย์ใช้เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

ผู้จัดทำ

รองศาสตราจารย์ ดร. ญัฐารมณ ์ จุฑาทภัทร

สารบัญ

คำนำ

1 แนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม 2545	3
2 หลักการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	5
3 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	7
4 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	9
5 การวัดและการประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	11
6 การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต	12
6.1 ระบบสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	12
6.2 แนวปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	13
6.2.1 ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	13
6.2.2 การจัดทำแนวการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	14
6.2.3 การวิเคราะห์ศักยภาพผู้เรียน	18
6.2.4 การประเมินการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (ผู้เรียนประเมิน)	21
6.2.5 การประเมินการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (ผู้สอนประเมินตนเอง)	23
6.2.6 การนำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน	27
เอกสารอ้างอิง	29

1 แนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545

แนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 มีมาตราที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังนี้ (1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา (3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้คิดได้ คิดเป็นทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา (5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมสื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้ครูและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ (6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบความรู้ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา

มาตรา 28 หลักสูตรสถานศึกษาต่าง ๆ รวมทั้งหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับบุคคลพิการ ต้องมีลักษณะหลากหลาย ทั้งนี้ให้จัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพสาระของหลักสูตรทั้งที่เป็นวิชาการและวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบ ต่อสังคม สำหรับหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา นอกจากคุณลักษณะในวรรคหนึ่งและวรรคสองแล้ว ยังมีความมุ่งหมายเฉพาะที่จะพัฒนาวิชาการ วิชาชีพชั้นสูง และด้านการค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาทางสังคม

การปฏิรูปการศึกษาที่สำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำนักงาน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2543) ได้สรุปลักษณะกระบวนการจัดการเรียนรู้ในสาระของ
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 ไว้ดังนี้

- 1) มีการจัดเนื้อหาที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน
- 2) ให้มีการเรียนรู้จากประสบการณ์และฝึกนิสัยรักการอ่าน
- 3) จัดให้มีการฝึกทักษะกระบวนการและการจัดการ
- 4) มีการผสมผสานเนื้อหาสาระด้านต่างๆ อย่างสมดุล
- 5) จัดการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และรอบรู้
- 6) จัดให้มีการเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ และให้ชุมชนมีส่วนร่วมจัดการเรียนรู้

2 หลักการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุด จากการศึกษาที่ผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งด้านความต้องการ ความสนใจ ความถนัด และทักษะพื้นฐานที่จะใช้ในการเรียนรู้ได้แก่ ความสามารถในการฟัง พูด อ่าน เขียน ระดับสติปัญญา ความสามารถทางสมองและการแสดงผลการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ผู้สอนจำเป็นต้องมีการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างตามลักษณะของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนากระบวนการคิด วิเคราะห์ ศึกษา ค้นคว้า ทดลอง และแสวงหาความรู้ด้วยตนเองตามความถนัด ความสนใจด้วยวิธีการกระบวนการ และใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งในและนอกห้องเรียน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนแต่ละคนได้พัฒนาตนเองสูงสุดตามศักยภาพของแต่ละคน

หลักการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจะต้องมีการจัดบรรยากาศในการเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนี้ 1) บรรยากาศการเรียนที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ โดยผู้เรียนมีโอกาสในการเลือก ตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยตนเอง มีการแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในห้องเรียน ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ได้ดี เมื่อมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน 2) บรรยากาศของการเรียนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และค้นพบศักยภาพของตัวเอง โดยผู้สอนจัดสภาพการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีโอกาสในการเลือกกิจกรรมตามความต้องการของตนเอง ซึ่งกิจกรรมนั้นจะต้องมีจุดมุ่งหมายที่เหมาะสมกับการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ 3) บรรยากาศของการเรียนที่ผู้เรียนได้พัฒนาตนเอง โดยผู้สอนจัดสภาพการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีการประเมินผลตนเองในขณะที่เรียน เพื่อให้ผู้เรียนรู้ถึงพัฒนาการของตนเอง

ตัวบ่งชี้ที่สำคัญในการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบ่งออกเป็น

1) ตัวบ่งชี้ด้านผู้สอน เช่น ผู้สอนวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ผู้สอนจัดทำแผนการสอนที่สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน ผู้สอนจัดกิจกรรมที่หลากหลายและสร้างสรรค์ ผู้สอนจัดกิจกรรมเน้นให้ผู้เรียนมีการแก้ปัญหาค้นพบความรู้และสร้างความรู้เอง ผู้สอนใช้ทักษะกระบวนการกลุ่ม ผู้สอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน ผู้สอนใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้หลายรูปแบบ ผู้สอนใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเชื่อมโยงประสบการณ์จากชีวิตจริง ผู้สอนสร้างบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ ผู้สอนสังเกตและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ผู้สอนมีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับผู้เรียนและครอบคลุมทั้งทักษะ กระบวนการ ชีตความสามารถ ศักยภาพของผู้เรียนและผลผลิตจากเรียนรู้ตามสภาพจริง ผู้สอนพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ฯลฯ

2) ตัวอย่างที่ดีด้านผู้เรียน เช่น ผู้เรียนได้รับการพัฒนาด้านกระบวนการคิดและกระบวนการกลุ่มผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจนค้นพบความถนัดและวิธีการของตนเอง ผู้เรียนเลือกทำกิจกรรมตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง ผู้เรียนทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม ผู้เรียนได้ฝึกค้น รวบรวมข้อมูลและสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ ผู้เรียนฝึกประเมิน ปรับปรุงตนเอง ฯลฯ

3 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ในระดับการอุดมศึกษาตามแนวทางเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งเน้นการพัฒนาความรู้และทักษะทางวิชาชีพ ทักษะชีวิตและทักษะสังคม มีหลากหลายรูปแบบตัวอย่างเช่น

3.1 การเรียนรู้จากกรณีปัญหา (Problem-based Learning : PBL) เป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนควบคุมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนคิดและดำเนินการเรียนรู้ กำหนดวัตถุประสงค์และเลือกแหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำเป็นการส่งเสริมให้เกิดการแก้ปัญหา มากกว่าการจำเนื้อหาข้อเท็จจริง เป็นการส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่มและพัฒนาทักษะทางสังคม ซึ่งวิธีการนี้จะทำได้ดีในการจัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา เพราะผู้เรียนมีระดับความสามารถทางการคิดและการดำเนินการด้วยตนเองได้ดี เสนอแนะทำให้เกิดการเรียนรู้ ประกอบด้วย ความรู้เดิมของผู้เรียนทำให้เกิดความเข้าใจข้อมูลใหม่ได้ การจัดสถานการณ์ที่เหมือนจริง ส่งเสริมการแสดงออก และการนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักผู้เรียนจะได้เรียนรู้ด้วยกัน เป็นกลุ่มๆละประมาณ ๖ – ๘ คน มีการอภิปราย และค้นคว้าหาความรู้ด้วยกัน

ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนประกอบด้วย (1) ระบุประเด็นปัญหา (2) วิเคราะห์ประเด็นปัญหา (3) ตั้งสมมุติฐานเกี่ยวกับปัญหานั้นๆ (4) ทดสอบสมมุติฐานและจัดลำดับความสำคัญ (5) กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ (6) รวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ (7) สังเคราะห์ข้อมูลใหม่ที่ได้พร้อมทั้งทดสอบ (8) สรุปผลการเรียนรู้และหลักการที่ได้จากการศึกษาปัญหา

3.2 การเรียนรู้เป็นรายบุคคล (individual study) เป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ และความสนใจในการเรียนรู้แตกต่างกัน ผู้สอนจำเป็นต้องมีเทคนิคหลายวิธี เพื่อช่วยให้การจัดการเรียนในกลุ่มใหญ่สามารถตอบสนองผู้เรียนแต่ละคนที่แตกต่างกันได้ด้วย เช่น เทคนิคการใช้ Concept Mapping ตรวจสอบความคิดของผู้เรียนว่าคิดอะไร เข้าใจสิ่งที่เรียนอย่างไร เทคนิคการใช้การเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ เทคนิคการรายงานหน้าชั้นที่ให้ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมานำเสนอหน้าชั้น เทคนิคกระบวนการกลุ่ม ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้

3.3 การเรียนรู้แบบสรุคนิยม (Constructivism) เป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ โดยการอาศัยประสบการณ์แห่งชีวิตที่ได้รับเพื่อค้นหาความจริงโดยมีรากฐานจากทฤษฎีจิตวิทยาและปรัชญาการศึกษาที่หลากหลาย ซึ่งนักทฤษฎีสรุคนิยมได้ประยุกต์ทฤษฎีจิตวิทยาและปรัชญาการศึกษาดังกล่าวในรูปแบบและมุมมองใหม่ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มที่เน้นกระบวนการรู้คิดในตัวบุคคล เป็นกลุ่มที่เน้นการเรียนรู้ของมนุษย์เป็นรายบุคคล โดยมีความเชื่อว่ามนุษย์แต่ละคนรู้วิธีเรียนและรู้วิธีคิดเพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (2) กลุ่มที่เน้นการสร้างความรู้โดยอาศัยปฏิสัมพันธ์ เป็นกลุ่มที่เน้นว่าความรู้คือผลผลิตทางสังคม ความรู้ต้องสัมพันธ์กับชุมชน ปัจจัยทางวัฒนธรรมสังคมและประวัติศาสตร์มีผลต่อการเรียนรู้ ดังนั้น ผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้

ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนประกอบด้วย (1) ผู้สอนบอกให้ผู้เรียนทราบถึงเนื้อหาที่จะเรียน (2) ผู้สอนให้ผู้เรียนระดมพลังสมองแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียน (3) ผู้สอนจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนปฏิบัติเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียน (4) ผู้สอนให้ผู้เรียนนำองค์ความรู้ที่สร้างขึ้นนำไปใช้ในสถานการณ์ที่กำหนดให้ (5) ผู้สอนให้ผู้เรียนสรุปองค์ความรู้ที่เกิดขึ้น

3.4 การเรียนรู้จากการสอนแบบ เอสไอ พี เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนฝึกทักษะทางการสอน โดยใช้กับผู้เรียนระดับอุดมศึกษาสาขาวิชาการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจและความสามารถเกี่ยวกับทักษะการสอน ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนทางตรงคือการมีทักษะการสอน การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะทางการสอน และผลทางอ้อมคือการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ความร่วมมือในการเรียนรู้และความพึงพอใจในการเรียนรู้วิธีการที่ใช้ในการสอน

3.5 การเรียนรู้แบบแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (Self-Study) เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียน ศึกษาและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เช่น การจัดการเรียนการสอนแบบสืบค้น การเรียนแบบค้นพบ การเรียนแบบแก้ปัญหา การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ การเรียนการสอนแบบนี้ใช้ในการเรียนรู้ทั้งที่เป็นรายบุคคล และกระบวนการกลุ่ม

3.6 การเรียนรู้จากการทำงาน (Work-based Learning) เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดพัฒนาการทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้เนื้อหาสาระการฝึกปฏิบัติจริง ฝึกฝนทักษะ ทางสังคม ทักษะชีวิต ทักษะวิชาชีพ การพัฒนาทักษะ โดยสถาบันการศึกษาร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรม หรือผู้ใช้นักวิชาชีพจัดการเรียนการสอนร่วมกัน ตั้งแต่การกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดเนื้อหากิจกรรม และวิธีการประเมิน

3.7 การเรียนรู้ที่เน้นการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ (Research-based Learning) เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการวิจัย ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเองเป็นการพัฒนากระบวนการแสวงหาความรู้ และการทดสอบความสามารถทางการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน โดยรูปแบบการเรียนการสอนแบ่งได้เป็น (1) การสอนโดยใช้วิธีวิจัยเป็นวิธีการสอนโดยผู้เรียนร่วมทำโครงการวิจัยกับอาจารย์ (2) การสอนโดยผู้เรียนศึกษางานวิจัยของอาจารย์และของนักวิจัยที่มีชื่อเสียง และ(3) การสอนโดยใช้ผลการวิจัยประกอบการสอน

3.8 การเรียนรู้ที่ใช้วิธีสร้างผลงานจากการตกผลึกทางปัญญา (Crystal-Based Approach) เป็นการจัดการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สร้างสรรค์ความรู้ความคิดด้วยตนเองด้วยการแสวงหารวบรวม ทำความเข้าใจ สรุป วิเคราะห์ และสังเคราะห์จากการศึกษาด้วยตนเอง วิธีการเริ่มจากทำความเข้าใจกับผู้เรียนให้เข้าใจวัตถุประสงค์ จากนั้นทำความเข้าใจในเนื้อหาและประเด็นหลัก ๆ ของรายวิชา มอบหมายให้ผู้เรียนไปศึกษาวิเคราะห์เอกสาร แนวคิดตามประเด็นที่กำหนดแล้วให้ผู้เรียนพัฒนาแนวคิดในประเด็นต่างๆแยกที่ละประเด็นโดยให้ผู้เรียนถกเถียง วิเคราะห์ เจาะลึก จนตกผลึกทางความคิดเป็นของตนเอง และเขียนประเด็นเหล่านั้นเป็นผลงานนำเสนอให้กลุ่มวิเคราะห์ วิเคราะห์

4 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ แก้ปัญหาเป็น ผู้เรียนได้เรียนอย่างมีส่วนร่วม ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากกว่าการให้ผู้เรียนฟังบรรยาย ตลอดบทเรียน ผู้สอนให้ข้อมูลเบื้องต้นและแนะแนวทางเวลาส่วนมากจะเน้นให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรม เช่น อภิปรายกลุ่มย่อย ศึกษาข้อมูล จากห้องสมุดหรือจากอินเทอร์เน็ต ระดมความคิด จัดทำโครงการ ผลิตผลงาน และการแก้ปัญหา

ผู้สอนต้องวิเคราะห์ภารกิจในการสอนว่าจะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างไรผู้เรียนจึง จะเข้าใจความหมายของสิ่งที่เรียน ผู้เรียนต้องเข้าใจโครงสร้างของความรู้นับตั้งแต่ข้อมูล ข้อเท็จจริง หลักการ กฎเกณฑ์ไปจนเป็นทฤษฎีอย่างมีลำดับขั้นตอน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีหลักการ เรียนรู้ และสามารถกิจกรรมด้วยตัวผู้เรียนเอง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ สรุปได้ดังนี้

4.1 Construct เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ค้นพบองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง โดยมีความเชื่อ ว่าความรู้เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นด้วยตนเอง สามารถเปลี่ยนแปลงและพัฒนาได้อาศัยกระบวนการ พัฒนา การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดี เมื่อผู้เรียนมีโอกาสได้รับข้อมูลประสบการณ์ใหม่ ๆ และมีโอกาส ได้ใช้กระบวนการคิด กลั่นกรองข้อมูล ทำความเข้าใจข้อมูลเชื่อมโยงข้อมูลความรู้ใหม่กับความรู้เดิม และสร้างความหมายข้อมูลความรู้ด้วยตนเอง กระบวนการสร้างสรรค์ความรู้นี้ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้ที่มีความหมายต่อตนเองอันจะส่งผลถึงความเข้าใจและการคงความรู้นั้น การออกแบบกิจกรรม การเรียนของผู้เรียนประกอบด้วย 1) การทบทวนความรู้เดิม 2) การแสวงหารวบรวมข้อมูล 3) การศึกษาทำความเข้าใจและสร้างความหมายข้อมูลโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ 4) สรุปและจัด ระเบียบโครงสร้างความรู้ 5) การให้แสดงออกในสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ

4.2. Active Learning เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้กระทำ หรือปฏิบัติด้วยตนเอง เช่น การคิด ค้นคว้า ทดลอง รายงาน ทำโครงการ สัมภาษณ์ แก้ปัญหา ฯลฯ ทำให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้สอน ทำหน้าที่ เตรียมการจัด บรรยากาศการเรียนรู้ จัดสื่อหรือสิ่งเร้าเสริมแรงให้คำปรึกษาและสรุปสาระ การเรียนรู้ร่วมกัน

4.3. Resource เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ที่หลากหลายทั้งบุคคล และเครื่องมือ ทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน ผู้เรียนได้สัมผัสและสัมพันธ์ กับสิ่งแวดล้อมทั้งที่เป็นมนุษย์ ธรรมชาติและเทคโนโลยี

4.4. Thinking เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมกระบวนการคิด ผู้เรียนได้ฝึกวิธีคิดในหลายลักษณะ เช่น คิดเป็นระบบ คิดอย่างมีเหตุผล คิดหลากหลาย คิดลึกซึ้ง เป็นต้น การฝึกให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะ การคิดจะทำให้ผู้เรียนคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ตลอดจนจนสามารถ แสดงความคิดเห็นออกได้อย่างชัดเจนและมีเหตุผล

4.5. Participation เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดงาน วางเป้าหมายร่วมกันและมีโอกาสเลือกทำงานหรือศึกษาค้นคว้าในเรื่องที่ตรงกับความสามารถและความสนใจของตนเอง ทำให้ผู้เรียนเรียนด้วยความกระตือรือร้นมองเห็นคุณค่าของสิ่งที่เรียนและสามารถประยุกต์ความรู้นำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริง

4.6. Individualization เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนในความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพตนเองโดยมีความเชื่อมั่นผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้ได้และมีวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

4.7. Application เป็นกิจกรรมที่เอื้ออำนวยให้เกิดการประยุกต์ใช้ความรู้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้กระทำการต่างๆ คือ (1) ได้นำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์อื่นๆที่หลากหลาย หรือ (2) ได้ฝึกฝนพฤติกรรมการเรียนรู้จนเกิดความชำนาญ โดยการจัดสถานการณ์ แบบฝึกหัด หรือโจทย์ปัญหาให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ เพื่อให้เกิดความมั่นใจและความชำนาญในการที่จะนำเอาความรู้นั้นมาใช้เป็นประจำในชีวิตจริง

5 การวัดและการประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จะต้องประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง โดยการใช้วิธีการประเมินผู้เรียนหลายวิธีควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอน เน้นการประเมินพฤติกรรม การแสดงออกของผู้เรียน และการพัฒนาจุดเด่นของผู้เรียน โดยจุดประสงค์การประเมิน คือ ประเมินคุณภาพผลงานของผู้เรียนที่เกิดจากการบูรณาการความรู้หลาย ๆ ด้าน ประเมินด้านความคิด เน้นความคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และความคิดสร้างสรรค์ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง

การประเมินตามสภาพจริงมีลักษณะดังนี้

- 1) เน้นให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมเพื่อสะท้อนถึงความรู้ความสามารถ
- 2) หาจุดเด่นของผู้เรียนเพื่อส่งเสริมความรู้ ความสามารถของผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ
- 3) เน้นการประเมินทักษะการคิดที่ซับซ้อนในการทำงาน
- 4) เน้นการประเมินที่สอดคล้องกับความเป็นจริง ความสามารถในการแก้ปัญหา
- 5) ประเมินจากพฤติกรรมแสดงออกในการร่วมกิจกรรม รวมถึงวิธีการปฏิบัติและ

ผลการปฏิบัติตามกิจกรรม

6) ใช้การประเมินหลากหลายวิธี เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ ผลงาน เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลของผู้เรียนที่แท้จริง

7) ประเมิน ผลให้สัมพันธ์ไปกับการเรียนการสอน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ สังเกตพฤติกรรม การเรียน และการทดสอบควบคู่กันไปตามความเหมาะสม โดยเป็นการประเมินที่เน้นให้ผู้เรียนรู้จักพัฒนาตนเอง

เครื่องมือที่ใช้ประเมิน ได้แก่

- แฟ้มสะสมงาน เป็นการรวบรวมผลงาน หรือหลักฐานที่แสดงถึงผลสัมฤทธิ์ ความสามารถ หรือความถนัดของผู้เรียน อย่างเป็นระบบ
- แบบบันทึกข้อมูล จากการศึกษา ผลงาน โครงการ การร่วมกิจกรรม เป็นต้น
- แบบสังเกต เป็นการสังเกตพฤติกรรมร่วมกิจกรรมในสถานการณ์ต่าง ๆ
- แบบสัมภาษณ์ เป็น การสัมภาษณ์ความคิดเห็น
- แบบทดสอบ เป็นการวัดความรู้ ความเข้าใจ

6 การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

6.1 ระบบสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

6.1.1 การพัฒนาหลักสูตร มหาวิทยาลัยมีนโยบายมุ่งเน้นการพัฒนาหลักสูตรให้เป็นหลักสูตรที่ทันสมัย สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน และเหมาะสมกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองจากกิจกรรมหลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้าน ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงามและความรับผิดชอบต่องสังคม พัฒนาทั้งด้านวิชาการ วิชาชีพและการค้นคว้าวิจัย

6.1.2 การให้ความรู้และจัดอบรมการจัดทำแนวการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจ สามารถปรับรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาความคิด ความสามารถ และศักยภาพของตนเอง

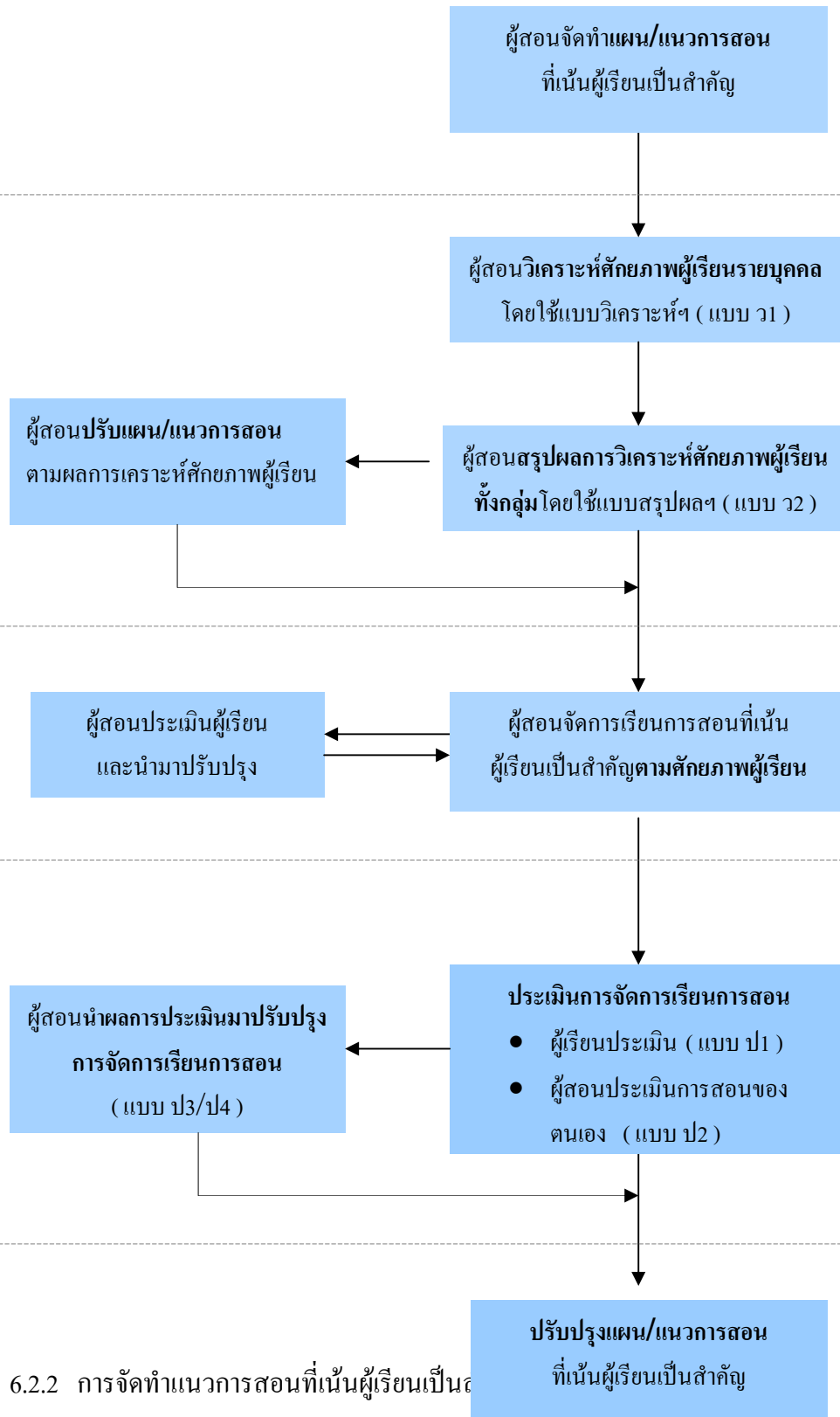
6.1.3 การจัดหาแหล่งการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยได้จัดแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายไว้ให้บริการทั้งผู้เรียนและผู้สอน เช่น สำนักวิทยบริการ ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการ หลากหลายสาขาวิชา ฯลฯ

6.1.4 ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน โดยมีการจัดอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียน และมีมาตรการให้อาจารย์ผู้สอนทุกคนทำวิจัยในชั้นเรียน

6.1.5 การจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ มหาวิทยาลัยสนับสนุนการจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ รวมทั้งเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน เช่น คอมพิวเตอร์ e-learning e-book ฯลฯ ไว้ให้พร้อมสำหรับบริการแก่ผู้สอน และจัดหาคอมพิวเตอร์แบบพกพาให้กับผู้เรียน

6.2 แนวปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

6.2.1 ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

แผน/แนวการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

น (ท-ป)

รหัสวิชา.....วิชา (ภาษาไทย).....(ภาษาอังกฤษ).....
ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา..... ในมหาวิทยาลัย ศูนย์การศึกษา

หลักสูตร..... คณะ.....
อาจารย์ผู้สอน..... โทรศัพท์ภายใน.....โทรศัพท์มือถือ.....e-mail.....
ตอนเรียน.....ห้องเรียน.....วัน-เวลา.....

1.คำอธิบายรายวิชา

.....
.....

2. จุดประสงค์รายวิชา

เมื่อเรียนรายวิชานี้แล้วนักศึกษาจะได้รับความรู้และทักษะ (ตามกรอบ NQF) ดังนี้

2.1 พุทธิพิสัย (ความรู้ทั่วไปและวิชาชีพที่ได้รับจากการเรียน)

2.1.1.....
2.1.2.....
2.1.3.....

2.2 จิตพิสัย (ทัศนคติ คุณธรรม จริยธรรม ที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนการสอน)

2.2.1.....
2.2.2.....
2.2.3.....

2.3 ทักษะพิสัย (ความคิด การวิเคราะห์และการสื่อสาร การปฏิบัติงาน การใช้ IT การใช้ภาษาอังกฤษ ในชีวิตประจำวันและในวิชาชีพ การพัฒนาบุคลิกภาพที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนการสอน ฯลฯ)

2.3.1.....
2.3.2.....
2.3.3.....

3.วิธีการและการจัดการเรียนการสอน

3.1.....
3.2.....
3.3.....
3.4.....
3.5.....

4. แนวการจัดการเรียนการสอน

ลำดับที่	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนการสอน	สื่อ เครื่องมือในการสอน	การวัดผลและค่าเป้าหมาย
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
สอบปลายภาค				

5. สื่อการเรียนการสอน (เอกสาร ชุดการสอน Website กิจกรรม เครื่องมือหรือนวัตกรรมที่ใช้ในการสอน ฯลฯ)

(ควรมีสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย หรือกิจกรรมที่แสดงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ)

5.1.....

5.2.....

6. การประเมินผล

การประเมินผลรวม 100 คะแนน แบ่งออกได้ดังนี้

6.1 ประเมินผลระหว่างภาค ร้อยละ..... แบ่งออกตามกิจกรรมและเนื้อหาดังนี้

-..... จำนวน คะแนน

-..... จำนวน คะแนน

6.2 ประเมินผลปลายภาค ร้อยละ.....

สอบปลายภาคคะแนน

รวม คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนกิจกรรมการเรียนรู้..... แสดงในเชิง Rubric ดังนี้

(ควรมีทั้งเนื้อหาการเรียน ตามคำอธิบายรายวิชา และการสอนคุณธรรม จริยธรรม วินัยที่พึงประสงค์)

คะแนน เกณฑ์	1. ระบุประเด็น การประเมิน	2. ระบุประเด็นการ ประเมิน	3. ระบุประเด็นการ ประเมิน	4. ระบุประเด็นการ ประเมิน	5. ระบุประเด็นการ ประเมิน
1. ระบุค่า คะแนน	ระบุลักษณะผล การปฏิบัติของ นักศึกษาที่แสดง ถึงการได้รับค่า คะแนนนี้	ระบุลักษณะผล การปฏิบัติของ นักศึกษาที่แสดง ถึงการได้รับค่า คะแนนนี้	ระบุลักษณะผล การปฏิบัติของ นักศึกษาที่แสดง ถึงการได้รับค่า คะแนนนี้	ระบุลักษณะผล การปฏิบัติของ นักศึกษาที่แสดง ถึงการได้รับค่า คะแนนนี้	ระบุลักษณะผล การปฏิบัติของ นักศึกษาที่แสดง ถึงการได้รับค่า คะแนนนี้
2. ระบุค่า คะแนน					
3. ระบุค่า คะแนน					
4. ระบุค่า คะแนน					
5. ระบุค่า คะแนน					

เกณฑ์การให้คะแนนกิจกรรมประจำบทเรียน (จำนวน.....คะแนน)

กิจกรรม - คะแนน	เกณฑ์การได้คะแนน		
	(จำนวน.....คะแนน)	(จำนวน.....คะแนน)	(จำนวน.....คะแนน)
บทที่ 1 (จำนวน.....คะแนน)	ระบุลักษณะผลการปฏิบัติ ของนักศึกษาที่แสดงถึงการ ได้รับค่าคะแนนนี้	ระบุลักษณะผลการปฏิบัติ ของนักศึกษาที่แสดงถึงการ ได้รับค่าคะแนนนี้	ระบุลักษณะผลการปฏิบัติ ของนักศึกษาที่แสดงถึงการ ได้รับค่าคะแนนนี้
บทที่ 2 (จำนวน.....คะแนน)			
บทที่ 3 (จำนวน.....คะแนน)			
บทที่ 4 (จำนวน.....คะแนน)			
บทที่ 5 (จำนวน.....คะแนน)			
บทที่ 6 (จำนวน.....คะแนน)			

เกณฑ์การให้คะแนนแบบฝึกปฏิบัติ (จำนวน.....คะแนน) (ถ้ามี)

ระดับคะแนน	เกณฑ์
A = 9 – 10 คะแนน	ทำแบบฝึกปฏิบัติทั้งหมด และถูกต้องทั้งหมด
B = 7 – 8 คะแนน	ทำแบบฝึกปฏิบัติทั้งหมด แต่ไม่ถูกต้องบางส่วน
C = 5 – 6 คะแนน	ทำแบบฝึกปฏิบัติเกือบครบ และไม่ถูกต้องทั้งหมด
D = 3 – 4 คะแนน	ทำแบบฝึกปฏิบัติบางส่วน และไม่ถูกต้องทั้งหมด
E = 1 – 2 คะแนน	แทบไม่ได้ทำแบบฝึกปฏิบัติและทำไม่ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่
F = 0 คะแนน	ไม่ได้ส่งแบบฝึกปฏิบัติ

7. เกณฑ์สรุปการประเมินผลการเรียน

เกรด	คะแนน	เกณฑ์การพิจารณา
A	90 – 100	(ระบุลักษณะผลการปฏิบัติงานหรือการเรียนของนักศึกษาที่ได้รับเกรดนี้)
B+	85-89	
B	75-84	
C+	70-74	
C	60-69	
D+	55-59	
D	50-54	
E	0-49	

8. เอกสารและ Website ที่ใช้ประกอบการศึกษาค้นคว้า

- 8.1
- 8.2
- 8.3
- 8.4

.....

6.2.2 การวิเคราะห์ศักยภาพผู้เรียน

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญผู้สอนมีบทบาทสำคัญในฐานะเป็นผู้ออกแบบการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้แสวงหาความรู้และ พัฒนาตนเองในบรรยากาศและสถานการณ์ที่ผู้สอนได้จัดให้ผู้เรียนได้คิดเอง ปฏิบัติเอง และนำไปสู่การสร้างความรู้ด้วยตนเองอย่างพึงพอใจ การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม จะช่วยให้ผู้สอนมีข้อมูลที่สำคัญในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม สนองตอบความต้องการ ความถนัด ความสนใจ และวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน

แบบวิเคราะห์ศักยภาพผู้เรียน

ชื่อรายวิชา รหัสวิชา.....จำนวนหน่วยกิต

ภาคการศึกษา...../..... หลักสูตร/สาขาวิชา.....คณะ.....

ชื่อผู้สอน.....วัน/เดือน/ปี.....

คำชี้แจง

- 1.ให้ผู้สอนกรอกรายละเอียดให้ครบทุกช่อง (นักศึกษาใหม่ให้ใช้ผลการเรียนจากสถานศึกษาเดิม)
- 2.กรอกระเบียนการทดสอบก่อนเรียนลงในช่องคะแนนการทดสอบก่อนเรียน
- 3.กรณีที่ใช้การวิเคราะห์ศักยภาพผู้เรียนด้วยวิธีการสอบถามหรือตั้งประเด็นให้ได้รายละเอียดข้อมูลหรือคะแนนในช่องการสอบถาม
- 4.นำข้อมูลในตารางไปใช้ในการสรุปผลการวิเคราะห์ ศักยภาพผู้เรียนทั้งกลุ่มเรียน (แบบ ว2)

ลำดับ ที่	รายชื่อผู้เรียน	เกรด เฉลี่ย สะสม	คะแนน การ ทดสอบ ก่อนเรียน	การสอบถาม/ตั้งประเด็น

แบบสรุปผลการวิเคราะห์ศักยภาพผู้เรียน (ทั้งกลุ่มเรียน)

กลุ่มที่	เกณฑ์การแบ่งกลุ่ม	จำนวน คน	การจัดการเรียนการสอน

หมายเหตุ ให้ผู้สอนเลือกใช้วิธีที่เหมาะสมกับสภาพรายวิชาในการแบ่งกลุ่มผู้เรียน

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... อาจารย์ผู้สอน
 (.....)
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

6.2.3 การประเมินผลการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (ผู้เรียนประเมิน)

แบบประเมินการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ภาคเรียนที่ประจำปีการศึกษา.....
(ผู้เรียนประเมิน)

ชื่อรายวิชา รหัสวิชา..... ตอนเรียนที่
 ภาคการศึกษา...../..... หลักสูตร/สาขาวิชา..... คณะ.....
 ชื่อผู้สอน..... วัน/เดือน/ปี.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน

1. ระดับการศึกษา ปริญญาตรี บัณฑิตศึกษา
2. ชั้นปีที่ศึกษา ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 4
3. ภาคที่ศึกษา ภาคปกติ ภาคสมทบ
4. ผลการศึกษา (GPA) ยังไม่ทราบเป็นเป็น น.ศ.ปีที่ 1 น้อยกว่า 2.00 2.00 – 2.49
 2.50 – 2.99 ตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป
5. เข้าเรียนในรายวิชานี้ น้อยกว่า 6 ครั้ง 6-9 ครั้ง 9-13 ครั้ง มากกว่า 13 ครั้ง

ตอนที่ 2 ทักษะต่อรายวิชาที่ศึกษา

ทักษะต่อรายวิชา	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของรายวิชานี้	☐	☐	☐	☐	☐
2. ผู้เรียนได้พัฒนากระบวนการคิดจากรายวิชานี้	☐	☐	☐	☐	☐
3. ผู้เรียนสามารถนำความรู้จากรายวิชานี้ไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน	☐	☐	☐	☐	☐

ตอนที่ 3 การประเมินการเรียนการสอน

สาระ / ข้อความ	ระดับที่ปฏิบัติจริง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ด้านการจัดการเรียนการสอน					
1.1 ชี้แจงแนวการสอน วัตถุประสงค์และเนื้อหาในชั่วโมงแรกที่ เข้าสอน	☐	☐	☐	☐	☐
1.2 เนื้อหาการสอนสอดคล้องกับแผนการสอนและวัตถุประสงค์ รายวิชา	☐	☐	☐	☐	☐
1.3 การจัดลำดับเนื้อหา มีระบบและเข้าใจง่าย	☐	☐	☐	☐	☐
1.4 มีการทดสอบความรู้ผู้เรียนก่อนสอน	☐	☐	☐	☐	☐
1.5 ใช้วิธีการสอนที่หลากหลายโดยคำนึงถึงความแตกต่างเฉพาะตัวผู้เรียน	☐	☐	☐	☐	☐
1.6 มีวิธีการสอนที่ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ ด้วยตนเอง	☐	☐	☐	☐	☐
1.7 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติด้วยตนเอง	☐	☐	☐	☐	☐

1.8	จัดเนื้อหาและกิจกรรมสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	☐	☐	☐	☐	☐
1.9	ส่งเสริมและชี้แนะแนวทางให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง	☐	☐	☐	☐	☐
1.10	มีการสอนที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง	☐	☐	☐	☐	☐
1.11	จัดเตรียมสื่อ และแหล่งข้อมูลเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้	☐	☐	☐	☐	☐
1.12	นำเทคโนโลยี สื่อ และวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการเรียนการสอน	☐	☐	☐	☐	☐
1.13	มีการเสริมความรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน เช่น รายงาน หรือกิจกรรมกลุ่ม ฯลฯ	☐	☐	☐	☐	☐
2. ด้านการวัดและประเมินผล						
2.1	มีการแจ้งวิธีการวัดผลและเกณฑ์การประเมินผลการเรียนอย่างชัดเจน	☐	☐	☐	☐	☐
2.2	มีการทดสอบความรู้ผู้เรียนหลังการสอน	☐	☐	☐	☐	☐
2.3	มีวิธีประเมินผลการเรียนที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียน	☐	☐	☐	☐	☐
2.4	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการเรียน	☐	☐	☐	☐	☐
2.5	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถาม และแลกเปลี่ยนประสบการณ์	☐	☐	☐	☐	☐
2.6	มีการประเมินผู้เรียนในระหว่างการสอน โดยการซักถามผู้เรียน	☐	☐	☐	☐	☐
2.7	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินผู้สอน	☐	☐	☐	☐	☐
3. ด้านคุณลักษณะของผู้สอน						
3.1	มีความกระตือรือร้นในการสอน เข้าสอนตรงเวลาและสม่ำเสมอ	☐	☐	☐	☐	☐
3.2	มีความรับผิดชอบในการสอน เข้าสอนครบตามกำหนด	☐	☐	☐	☐	☐
3.3	มีเหตุผลและรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน	☐	☐	☐	☐	☐
3.4	สร้างบรรยากาศภายในห้องเรียนให้มีความน่าเรียน	☐	☐	☐	☐	☐
3.5	แต่งกายสุภาพและเหมาะสมกับกาลเทศะ	☐	☐	☐	☐	☐
3.6	ใช้ภาษาในการสอนที่สุภาพเหมาะสมกับวิชาชีพครู	☐	☐	☐	☐	☐
3.7	ความพึงพอใจต่อผู้สอนในรายวิชานี้ (ในภาพรวม)	☐	☐	☐	☐	☐

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบประเมินการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ภาคเรียนที่ประจำปีการศึกษา.....
(ผู้สอนประเมินตนเอง)

รหัสวิชา.....ตอนเรียนที่..... ชื่อวิชา.....หน่วยกิต.....(.....-.....)
 ผู้สอน.....ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....
 หลักสูตร/กลุ่มวิชา..... ในมหาวิทยาลัย ศูนย์การศึกษา.....

1. การบรรลุจุดประสงค์รายวิชา

1.1 พุทธิพิสัย (ความรู้ทั่วไปและวิชาชีพที่ได้รับจากการศึกษา)

- 1.1.1.....
- 1.1.2.....
- 1.1.3.....

1.2 จิตพิสัย (ทัศนคติ คุณธรรม จริยธรรม ที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนการสอน)

- 1.2.1
- 1.2.2
- 1.2.3.....

1.3 ทักษะพิสัย (ความคิด การวิเคราะห์และการสื่อสาร การปฏิบัติงาน การใช้ IT การใช้ภาษาอังกฤษ ในชีวิตประจำวันและอาชีพ การพัฒนาบุคลิกภาพที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนการสอน ฯลฯ)

- 1.3.1.....
- 1.3.2
- 1.3.3.....

2. วิธีการและการจัดการเรียนการสอน (เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ)

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ท่านได้ดำเนินการ (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1.ท่านมีการดำเนินการในเชิงวัตถุประสงค์/แผนการเรียนและเกณฑ์ในการวัดผลและประเมินผลการเรียนให้นักศึกษาทราบก่อนเรียนอย่างไร

- ไม่ได้ดำเนินการ แจกแนวการสอน
- ชี้แจงวัตถุประสงค์/อธิบายแผนการเรียนและข้อตกลงในชั้นเรียน
- อื่นๆ (ระบุ).....

2. ท่านมีการจัดทำข้อมูลการเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นรายบุคคล อย่างไร
- ไม่ได้ดำเนินการ จัดทำข้อมูลบันทึกคะแนนนักศึกษารายบุคคล
- จัดทำข้อมูลบันทึกพฤติกรรมนักศึกษารายบุคคล จัดทำข้อมูลประวัติ/Portfolio ของนักศึกษารายบุคคล
- อื่นๆ (ระบุ).....
3. ท่านมีการวิเคราะห์นักศึกษารายบุคคลและทั้งกลุ่ม ก่อนเรียนอย่างไร
- ไม่ได้ดำเนินการ มีการทดสอบความรู้ก่อนเรียน
- มีการสัมภาษณ์ มีการตั้งคำถามและสังเกต
- อื่นๆ (ระบุ).....
4. ท่านมีการจัดกลุ่มนักศึกษาตามศักยภาพและความสนใจอย่างไร
- ไม่ได้ดำเนินการ จัดกิจกรรมกลุ่มในชั้นเรียน
- การจัดทำโครงการ/โครงการ การศึกษาค้นคว้าจากสื่อ/Internet
- การเรียนรู้ในสถานที่จริง/ทัศนศึกษา/Field Trip อื่นๆ (ระบุ).....
5. ท่านมีการจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนอย่างไร
- ไม่ได้ดำเนินการ การอภิปราย
- การนำเสนอในชั้นเรียน การจัดกิจกรรมในชั้นเรียน/กิจกรรมกลุ่ม
- การฝึกปฏิบัติจริง อื่นๆ (ระบุ).....
6. ท่านมีการแนะนำการเรียนการสอนและป้อนข้อมูลกลับเป็นรายบุคคลอย่างไร
- ไม่ได้ดำเนินการ ตรวจสอบและแจ้งข้อมูลกลับทันที
- อธิบาย/ชี้แนะแก่นักศึกษาขณะปฏิบัติกิจกรรมในชั้นเรียน อื่นๆ (ระบุ).....
7. ท่านมีการจัดกิจกรรมซ่อมเสริมนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าเกณฑ์ หรือไม่
- ไม่ได้ดำเนินการ ได้ดำเนินการ
8. ท่านมีการสอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมในการเรียนการสอนอย่างไร
- ไม่ได้ดำเนินการ ชี้แจง อธิบายก่อนการจัดการเรียนของรายวิชา
- บูรณาการขณะเรียนในเนื้อหาวิชา อื่นๆ (ระบุ).....
9. ท่านมีการวัดผลและประเมินผลในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างไร
- ไม่ได้ดำเนินการ ประเมินโดยใช้แบบทดสอบ
- ประเมินจากการฝึกปฏิบัติ ประเมินจากแฟ้มสะสมงาน(Portfolio)
- ประเมินจากการทำรายงาน/โครงการ ประเมินจากการสอบถาม/การสังเกต
- อื่นๆ (ระบุ).....
10. ท่านมีการกำหนดระยะเวลาในการวัดผลและประเมินผลกิจกรรมอย่างไร
- ไม่ได้ดำเนินการ มีการวัดและประเมินผลทุกกิจกรรม
- มีการวัดและประเมินผลปลายภาคเรียน อื่นๆ (ระบุ).....
11. เป็นระยะและมีการป้อนข้อมูลย้อนกลับเพื่อให้นักศึกษาได้พัฒนาตนเองตามเกณฑ์ที่กำหนด
- ไม่ได้ดำเนินการ มีการประเมินผลเป็นระยะและแจ้งข้อมูลกลับแก่นักศึกษา
- มีการประเมินผลปลายภาคและแจ้งข้อมูลกลับแก่นักศึกษา อื่นๆ (ระบุ).....

12. ท่านมีการประเมินผลการเรียน ตามเกณฑ์วัดศักยภาพ แบบ Rubric หรือไม่

ไม่ได้ดำเนินการ

มีการดำเนินการ

13. ท่านมีการใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อในการเรียนรู้ของผู้เรียน อย่างไร

ไม่ได้ดำเนินการ

มีการใช้เครื่องมือ/สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาในการสอน

การใช้สื่อ Internet ในการสืบค้นข้อมูล

การเรียนรู้รายวิชาผ่านระบบ e-learning/Black Board

การส่งงานทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์(E-mail)

การเรียนรู้รายวิชาผ่าน Blog

การค้นคว้าผ่านระบบฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์(E-Database) อื่นๆ (ระบุ).....

14. ท่านมีการกำหนดสื่อและแหล่งเรียนรู้ให้นักศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม อย่างไร

ไม่ได้ดำเนินการ

มีการแนะนำแหล่งค้นคว้า

การใช้สื่อ Internet ในการสืบค้นข้อมูล

15. ท่านมีการประเมินผลการเรียนการสอนของรายวิชา หรือไม่

ไม่ได้ดำเนินการ

มีการประเมินผล โดยใช้แบบประเมิน

มีการประเมินผล โดยใช้การสังเกต

มีการประเมินผล โดยพิจารณาจากคะแนนสอบปลายภาค

อื่นๆ (ระบุ).....

16. ท่านมีการนำผลการประเมิน มาปรับปรุงการเรียนการสอนในครั้งนี

ไม่ได้ดำเนินการ

มีการดำเนินการ

3. สรุปประเมินผลการจัดการเรียนการสอนในภาคเรียนนี้

3.1 ผลสัมฤทธิ์ในการจัดการเรียนการสอน (อธิบายจำนวนนักศึกษาที่ผ่านการประเมินผล ความรู้ที่นักศึกษาได้รับจากการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างไร)

.....
.....
.....

3.2 ปัญหาการใช้สื่อประกอบการสอน

3.2.1.....

3.2.2.....

3.3 ปัญหาการประเมินผลการเรียน

3.3.1.....

3.3.2.....

3.4 ปัญหาการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้

3.4.1.....

3.4.2.....

3.4.2.....

3.5 ปัญหาอื่นๆ

- 3.5.1.....
- 3.5.2.....
- 3.5.3.....

4. แนวทางการพัฒนาสำหรับการจัดการเรียนการสอนครั้งต่อไป

- 4.1.....
- 4.2.....
- 4.3.....

ลงนามผู้สอน
(.....)
วันที่.....

ลงนามประธานหลักสูตร/ผู้ประสานงานหลักสูตร
(.....)
วันที่.....

6.2.5 การนำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน

แบบการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน

ชื่อรายวิชารหัสวิชา.....ตอนที่.....
ภาคการศึกษา...../..... หลักสูตร/สาขาวิชา.....คณะ.....
ชื่อผู้สอน.....

ผลการประเมิน	ประเด็นที่ต้องปรับปรุง	การดำเนินการปรับปรุง	ผลการปรับปรุง	อ้างอิง

แบบสรุปรายวิชาที่นำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน

ภาคการศึกษา...../..... หลักสูตร/สาขาวิชา.....คณะ.....

รายวิชาที่ได้รับ การประเมิน	ประเด็นที่ต้องปรับปรุง	การดำเนินการปรับปรุง	ผลการปรับปรุง	อ้างอิง

เอกสารอ้างอิง

คณะอนุกรรมการการปฏิรูปการเรียนรู้. 2543. **ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด**. พิมพ์ครั้งที่ 3.

กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิมพ์ดีด จำกัด.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กระทรวงศึกษาธิการ.

เอียน สมิธ และ อนงค์ วิเศษสุวรรณ. 2550. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. **วารสารศึกษาศาสตร์**, 18 (2) หน้า 1-6.